

■ **سال بیست و هشتم** ■ **شماره ۸۰۰۰** ■ **پنجشنبه ۱۷ شهریور ۱۴۰۱**

ایران

مناصب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیرمسئول: محمدحسن روزی‌طلب
چاپ:
مهرسور، سردیسر، تکمیل‌نویزور

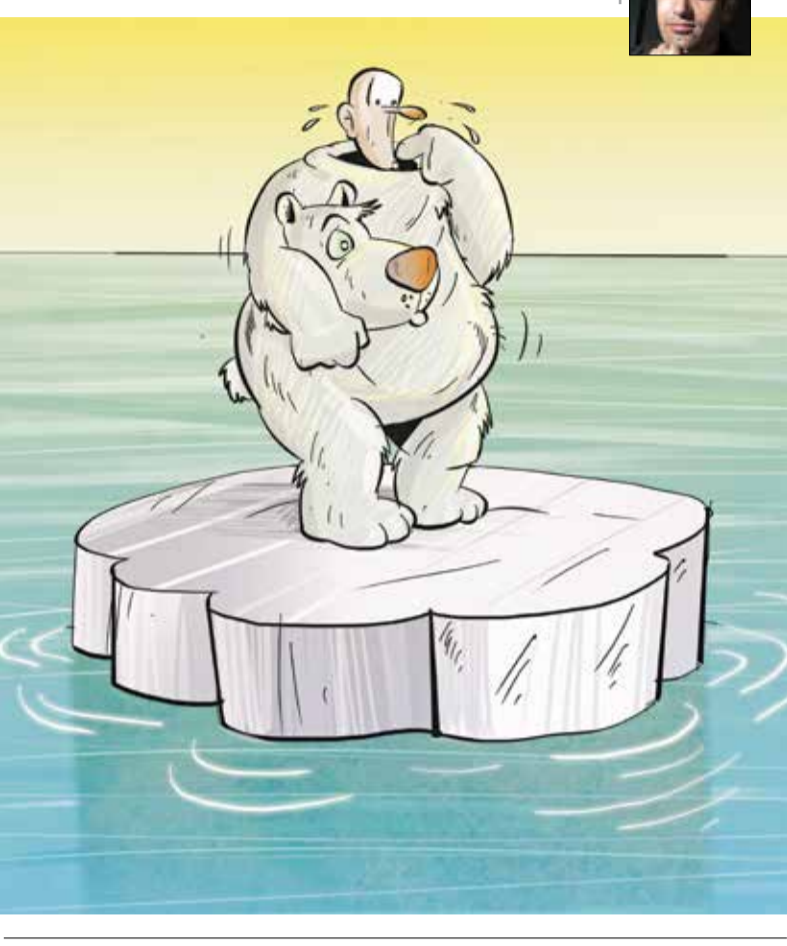
اذان ظهر ۱۳:۰۲ | اذان مغرب ۱۹:۴۰ | نیمه شب شرعی ۰۰:۱۹ | اذان صبح فردا ۵:۱۷ | طلوع آفتاب فردا ۶:۴۲

امام جواد علیه‌السلام می‌فرماید:

«با فضیلت‌ترین و ارزشمندترین عبادت‌ها آن است که خالص و بدون ریا باشد.»

سخن روز
«با فضیلت‌ترین و ارزشمندترین عبادت‌ها آن است که خالص و بدون ریا باشد.»
(ج ۶۸، ص ۲۴۵)

نگاره
حمید موفقی

هنرمندان در فضای مجازی

امروز ۱۷ شهریور ماه، سالروز درگذشت فرهنگ شریف است. نوازنده چیره دست ساز تار، استاد فرهنگ شریف تنها یک نوازنده مطرح و پیشکسوت ساز تار نبود بلکه شیرین نوازی بود که توانست با ابداع در نحوه انگشت گذاری و مضارب‌زنی در نقاط مختلف سیم‌های تار، صدایی را در این ساز به وجود آورد که به گفته بسیاری از کارشناسان زیباترین صدای تولیدشده از ساز تار است. او هنر تارنوازی را نزد استادان عبدالحسین شهنازی و مرتضی نی‌اوود از تارنوازان بزرگ اواخر دوره قاجار و اوایل پهلوی تلمذ کرده بود اما هیچگاه مانند استادانش زندگی نکرد و سبک او مخصوص خود او بود. استاد فرهنگ شریف بیش از ۷۰سال عاشقانه برای مردم کشور نواخت و شریف زیست و شریف ماند.

چهره‌ها

مهدی سلطانی از فیلم سینمایی رؤیای سهراب به کارگردانی و نویسندگی علی قوی‌تن نوشته و اشاره داشته: «رؤیای سهراب هنوز اگران است در سینمایهای بسیار محدود. مواظب خودتون باشید.»

میرجلال‌الدین کزازی شاهنامه‌شناس برجسته‌ایران با انتشار وبپدیوی از کناره‌گیری‌اش از کاربا مؤسسه لغتنامه دهخدا خبر داد و در شرح آن نوشته: سامانگر این تازی‌برگ، به آگاهی می‌رساند که دوره شاهنامه واسطوره به استادی دکتر میرجلال‌الدین کزازی و همکاری مؤسسه لغت‌نامه دهخدا، برگزار نخواهد شد.

فرهاد حسن‌زاده از انتشار کارهای تازه‌اش خبر داده تحت عنوان قصه‌های کوتی کوتی و یا ماجراجای شکل و منگل و چنگل و… که در قالب کودک و نوجوان است.

علی جعفری پویان از انتشار قطعه «نامه‌ای برای حوا» خبر داده به آهنگسازی احسان بیرق‌دار و با شعر علیرضا کلیایی و اجرای آواز کیانوش روحی. این قطعه مقدمه‌ای بر آلبوم «آتش و حوا» است که قرار است بزودی در قالب یک آلبوم با ۱۲ قطعه منتشر شود.

کیهان کلهر که سابقه همکاری با گروه امرامندتRIO را داشته در صفحه مجازی‌اش به آلبوم تازه این گروه اشاره کرده و برای برگزیده شدن آخرین آلبوم امرامند تریو در جایزه موسیقی جز ادیسون یک لینک به علاقه‌مندان معرفی کرده است.

محمد معتمدی از نمایش قفس نوشته، نتاثری به نویسندگی و کارگردانی محمد حاتمی‌که شهریور و مهر ۱۴۰۱ در تالار حافظ روی صحنه می‌رود. پوستر این نمایش روز گذشته رونمایی شد.
شهره سلطانی، شهروز دل افکار، یزدان فوجی، سام فریبیان، الهه پرس پست، احسان عباسی و محمد حاتمی بازیگران این نمایش هستند. اجرای قطعاتی از آن را هم محمد معتمدی برعهده دارد.

دیگه چه خبرا

پیش‌همایش نخست «بزرگداشت رابعه بلخی» بانوی پارسی‌سرا، دیروز چهارشنبه ۱۶ شهریور ۱۴۰۱ از ساعت ۱۶ تا ۱۸ با حضور دوستداران فرهنگ و تمدن در ساختمان کتابخانه و موزه ملی ملک برگزار شد. خبری که صفحه مجازی کتابخانه و موزه ملی ملک، منتشر کرده. رابعه بلخی شاعر پارسی‌گوی نیمه نخست سده چهارم هجری، برپایه پاره‌ای سندهای تاریخی نخستین زن شاعر پارسی‌گوی به شمار می‌آید. بزرگداشت رابعه بلخی، بخشی از کوشش فرهنگ‌دوستان برای پاسداشت مواریت فرهنگ و تمدن اسلامی- ایرانی است.

اولین نمایشگاه کارتون و تصویرسازی گروه ماه تونز در تهران و کرج برگزار می‌شود. خبری که جمال رحمتی کاریکاتونیست ایرانی در صفحه مجازی اش منتشر کرده. افتتاحیه این نمایشگاه در کرج ۱۷ تا ۲۳ شهریور در نگارخانه ماه زاد خواهد بود و در تاریخ اول تا هفتم مهر نیز در تهران برپا می‌شود. ر محتوای این حوزه پرداختند. حال این هسته اولیه گروه ماه تونز در کرج و به منظور جریان‌سازی در حوزه کارتون و کاریکاتور شکل گرفت. کارتونبست‌هایی از تهران و کرج، جلسات منظم ماهانه تشکیل دادند و در گالری ماه زاد دور هم جمع شدند و به مباحث تکنیکی و محتوایی این حوزه پرداختند. حال این هسته بزرگ و بزرگ‌تر شده است. ۲۰ کارتونبست و دو تصویرگر هر کدام با دو اثر در این نمایشگاه حضور دارند.یک اثر آزاد و اثر دیگری با موضوع همدلی. دو گالری هم در تهران و کرج همدل شدند تا این نمایشگاه در کرج و تهران در معرض دید علاقه‌مندان قرار بگیرد. نگارخانه ماه زاد در کرج و گالری شمیم در تهران.

سینما نیاز دارد به سمت ستاره‌سازی برود

حمیدرضا نصیمی / از آنجا که هیچ تفاوتی میان بازیگری تئاتر و سینما قائل نیستم و اعتقاد دارم که در هر دو این شاخه‌ها و مدیوم‌ها بازیگری اتفاق می‌افتد، پس چیز عجیبی نیست که بازیگران تئاتر در سینما فعالیت دارند، همان‌طور که در تمام دنیا این‌گونه است. در دهه‌های گذشته قبل و بعد از انقلاب همچنان شاهد حضور بازیگران بزرگ و قدرتمندی بودیم که بازیگری را در سینمای ما بسیار پیش بردند و این به معنای کتمان توانایی‌های بازیگرانی که فقط در سینما فعالیت داشتند، نیست. از دهه ۷۰ به این سو، با فیلم عروس بهروز افخمی اتفاق مهمی در سینمای بدنه ما افتاد و نیاز به چهره‌های جدید و روز داشت. چهره‌هایی که تیپ جوان آن روز بعد از سال‌ها جنگ که دوران بسیار سختی را از سر گذرانده بود می‌خواست و نیاز داشت آدم‌های شبیه به خودش را ببینند.

خیلی‌ها اعتقاد دارند به این که چشم رنگی‌ها وارد سینما شدند، اما اعتقاد من این است که سینما نیاز دارد به سمت ستاره‌سازی برود که ممکن است ستاره‌های ورزشی باشند که برای چند صبحا‌ی وارد سینما می‌شوند یا ستاره‌هایی در حوزه‌های دیگر از جمله خواننده‌ها که در تمام دنیا مرسوم است.

بخشی از صحبت‌های این نویسنده، کارگردان و بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون با ایرنا

«نگاه هنرمند» در حمایت از هنرمندان

کند و وقتی به پی فروش رفت آن را ارسال ووجه را دریافت‌کنند. و این به نفع هنرمند است. ترکیه به خاطر نزدیک بودن و راحت بودن رد و پدل مالی برای فروش آثار، گزینه خوبی بود و اینکه فعالیت هنرمندان ایرانی در اطراف کشورمان خیلی بیشتر است و هماهنگ‌کننده ما که با گالری‌های کشورهای اطراف ایران در ارتباط است توانست یک گالری خوب به ما معرفی کند تا این نمایشگاه را برگزار کنیم.افرادی که در این نمایشگاه حضور دارند از استادان حوزه تجسمی هستند و هنرمندانی که سال‌ها است در این حوزه فعالیت دارند و پیشکسوتانی همچون آرمان استهبانیان، امیر ششمیری و اکبر نیکان‌پور و مسعود رنگرزان و عباس محمودپور در این نمایشگاه اثر دارند. بجز اینها ۵۰ هنرمند دیگر هم اثر داده‌اند. در حوزه‌های نقاشی، عکاسی، تصویرسازی، نقش برجسته، مجسمه، نگارگری و تذهیب اثر داشتیم. نگاه هر هنرمند به اثرش و دیدگاه هنری او مد نظرمان بود که هنرمندان در این زمینه کار کردند. تقریباً چهار ماه این پروژه طول کشید و اکنون به سرانجام رسید. هنرمندان در سطح بسیار خوبی هستند و آثار هم به شیوه‌های خوبی ارائه شده است. در افتتاحیه نمایشگاه تاکنون دو اثر فروش رفته است.گالری در ایران دفتر دارد و از این طریق آثار ارسال می‌شود. البته کشورهای اروپایی هم با برگزاری آنلاین نمایشگاه‌ها کار را راحت کرده‌اند اما قبلاً این کار راحت نبود.

روزی روزگاری کرونا
مواجهه انسان با شرایط دشوار زیستی متأثر از بلاهای طبیعی یا بحران‌های اجتماعی، موضوع مستندهای بسیاری بوده است. «جان‌پناه» ساخته فرزاد جعفری روایتی از یک ماجرا در هفته‌های نخست شیوع ویروس کرونا در ایران است. فیلمساز سعی کرده در این مستند، با تمرکز بر مراحل ساخت و تجهیز یک بیمارستان، به تقابل انسان و بحران (اینجا کرونا) بپردازد. تماشای فیلم، این روزها که به زندگی در کنار ویروس کرونا خو گرفته و از شرایط ملتهب ماه‌های نخست خارج شده‌ایم، مروری بر روزگاری دهشتناک و سخت است. تصاویر، به اندازه کافی گویای شرایط دشوار آن دوره هستند و فیلمساز توانسته، چالش‌های آن زمان را به تصویر بکشد. «جان‌پناه» به‌عنوان مستندی بیشتر گزارشی، یک شخصیت محوری (مهندس حسینی) دارد که تلاش می‌کند بیمارستان را با وجود دردهای جسمی که هر روز با آن مواجه است، به بهره‌برداری برساند. بقیه شخصیت‌ها، حول محور او معنا پیدا کرده و در قالی تعریف می‌شوند که مهندس در آن حضور دارد. همکاران، کارگراها و کادر درمان، به اندازه او پررنگ نمی‌شوند. «جان‌پناه» شرعی کنج‌کاوی برانگیز دارد، خلیلی سریع وارد ماجرا می‌شود و در ۵۰ دقیقه، مسیری طولانی و چند ماهه را به تصویر می‌کشد. به‌عنوان مستندی گزارشی، تماشاگر از دیدن فیلم خسته نمی‌شود و تا انتها، آن را دنبال می‌کند. اگر ثبت‌سندی یکی از مهم‌ترین کارکردهای سینمای مستند باشد، «جان‌پناه» نه به‌طور کامل، اما به شکلی قابل قبول بخشی از این وظیفه را انجام می‌دهد. فیلم، در آینده، به‌عنوان یک سند، ارزشی بیش از یک مستند بحران یا مستند گزارشی صرف خواهد داشت و می‌تواند محل ارجاع باشد.

فیلمساز، بریده‌هایی از یک پایزل را کنار هم قرار می‌دهد و جهان فیلم‌رامی‌سازد، کارگران نگران، چالش‌های ساخت و ساز در یک بافت قدیمی (قطع برق بیمارستان اصلی)، مردمی داغدار که عزیزانشان را از دست داده‌اند و مهندسی که قرار نیست موانع، او را از ادامه مسیر باز دارد. اگر چه فیلم می‌توانست به مردم بیشتر نزدیک شود، اما گویا فیلمساز ترجیح داده تمرکزش را داخل بیمارستان و بر مرحله ساخت و ساز آن بگذارد و برای ربهیز از تشتت در فیلم، از پرداختن به جوانب دیگر فاصله گرفته است. در آن صورت، تصویری که از کرونا در ایران، در «جان‌پناه» داشتیم کامل تر بود. در مقایسه با اغلب مستندهای بحران در سال‌های اخیر که به موضوع کربل‌ها و میزاجات منطقه پرداخته‌اند، در «جان‌پناه»، دوربین، به‌دنبال ثبت یک بحران و چالش انسانی و جهانی در ایران بوده است. فیلم فرزاد جعفری، بدون آنکه پرگو و ملال‌آور شود، به لطف طنزی ظریف، فضای هولناک آن روزها را تلطیف کرده و برای تماشاگر، جذاب می‌شود. «جان‌پناه» بدون آنکه ادعایی داشته باشد، فیلمی ساده و سراسرت است، گزارشی تصویری از یک موقعیت بحرانی فراموش‌شدنی؛ وقتی سایه شوم کرونا، جهانی را تیره و تار کرده بود.
علاقه‌مندان برای تماشای «جان‌پناه» می‌توانند این مستند را در سایت هاشور تماشا کنند.

عکس نوشت
**تئاتر کودک و نوجوان در پایان این هفته در مرکز تئاتر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، تالار هنر، پردیس تئاتر شهرزادوسالن نقطه‌چشم جف مستربرای مخاطبان کودک و نوجوان در تهران روی صحنه می‌رود. نمایش «جک و لوبلیا سحرآمیز»، «پایان خانم هزارپا»، «بندای مویچی» و «کتابخوهار» روی صحنه خواهد رفت.
علاقه‌مندان برای خرید بلیت و دریافت اطلاعات بیشتر می‌توانند به سایت تیوال مراجعه کنند.**

من حقیقت را در زنجیر دیده‌ام.

من حقیقت را، پاره پاره، بر خاک دیده‌ام.

من حقیقت را، بر سر نیزه دیده‌ام…

روز واقعه

فاجعه ۱۷ شهریور چگونه رقم خورد؟

یادداشت

اسماعیل علوی
دبیر گروه یابداری

بی‌تردید، واقعه ۱۷ شهریور یکی از نقاط عطف مبارزات مردم ایران علیه رژیم پهلوی بود. در این روزکه به «جمعۀ خونین» نیز شهرت یافت، سران رژیم گذشته با هدف ایجاد رعب و وحشت به سوی مردم بی‌گناهی که در میدان ژاله تهران تحصن کرده بودند، آتش گشودند و ده‌ها نفر را شهید و مجروح کردند. این واقعه با بازتاب وسیعی در داخل و خارج از کشور مواجه شده و پیام قیام مردم شتاب فزاینده‌ای بخشید. در نتیجه این کشتار مردم و رهبران نهضت در حرکت خود مصمم تر شده و حمایت‌های امریکا از استمرار نظام شاهنشاهی در ایران بلااثر، بلکه عاملی مؤثر در تشدید مبارزات مردمی و تسریع در سقوط رژیم پهلوی شد. به خاک و خون کشیدن مردم حاضر در میدان ژاله، در شرایطی انجام گرفت که رژیم پهلوی با فریبکاری سعی داشت از خود چهره‌ای صبور، منعطف و مصمم برای مبارزه با فساد به نمایش بگذارد. از این رو، دولت «جمشید آموزگار» را برکنار و «جعفر شریف امامی» را که روحانی‌زاده و به مخالفت با دولت هویدا مشهور بود با شعاع «دولت آشتی ملی» بر سر کار آورد تا بر کنترل اوضاع فایق آید. اما واقعه خونین ۱۷ شهریور نقطه پایانی بر آشتی بین مردم مستمده و رژیم ستمکار پهلوی گذاشته و بیش از پیش مؤید دروغ‌گویی و فریبکاری دستگاه حاکمه و تصمیم مردم برای سرنگونی آن بود.

مشاوران شاه، بعد از راهپیمایی بزرگ و باشکوه مردم تهران در ۱۶ شهریور، به وی توصیه کردند که با پیش گرفتن سیاست سرکوب به مهر بحران بپردازد. به روایت فریدون هویدا، پس از راهپیمایی روز ۱۶ شهریور، فرماندهان نظامی به شاه فشار آوردند که هر چه زودتر در تهران حکومت نظامی اعلام کند و خواسته خود را نیز چنین توصیه کردند:

«در راهپیمایی امروز تسلیل جمعیت به‌راحتی می‌توانست عمارت مجلس و تأسیسات رادیو و تلویزیون را به تصرف خود درآورد، در شاه بعد از چند ساعت تردید و دودلی با سفرای انگلیس و امریکا به تبادل نظر پرداخت و در نهایت تصمیم گرفت که تسلیم نظر فرماندهان ارتش شود.»
حامیان شاه برای جلوگیری از تکرار راهپیمایی روز قبل از شاه درخواست برقراری حکومت نظامی کردند و با موافقت شخص وی، تصویب شورای امنیت و هیأت دولت، حکومت نظامی به تصویب رسید و به اجرا درآمد. ارتشد اوسیی فرماندار نظامی تهران شد و به سپهبد بدره‌ای فرمانده گارد جویدان دستور داد تا واحدهایی از گارد را در میدان و خیابان ژاله (شهید) که از سوی مبارزان در آن اعلام تجمع شده بود، مستقر نماید.

اولین اطلاعیه فرمانداری نظامی دیر هنگام و زمانی اعلام شد که مردم زیادی در میدان ژاله و خیابان‌های منتهی به آن تجمع کرده بودند و بسیاری از برقراری حکومت نظامی خبر نداشتند.

ساعت نزدیک ۷:۳۰ صبح و در شرایطی که جمعیت حاضر در محل تصور می‌کردند نیروهای نظامی مستقر در میدان و اطراف آن قصد متفرق کردن مردم را دارند به یکباره از چهار طرف راه‌های گریز را روی مردم بسته دیدند. نگاه صدای رگبار از خیابان‌های منتهی به میدان بلند شد و مردم از چندسو به رگبار بسته شدند. به‌طوری که ظرف مدت کوتاهی ده‌ها نفر در خاک و خون غلتیدند. مردم که غافلگیر شده بودند مجروحان و شهدا را روی دست به سوی بیمارستان‌ها حمل و اتاق‌ها، راهروها و حیاط بیمارستان‌های نزدیک محل حادثه مملو از مجروح و جنازه بود به گونه‌ای که امکانات بیمارستان‌ها پاسخگو نبود.

خبر کشتار مردم تهران در میدان ژاله بسرعت همه‌جا پیچید و نفرت عمومی از شاه و نظام شاهنشاهی به اوج خود رسید. مردم بی‌اعتنا به حکومت نظامی به خیابان‌ها ریختند و با مأموران فرمانداری نظامی درگیر و به هرچه که نشان دولتی داشت حمله‌ور شدند.

در نتیجه این اقدام خونین زلزله جدی در ارکان رژیم پهلوی به وجود آمده و طرفداران آن نیز در حمایت رژیم دژدار تردید شده و شیوه سرکوب در عمل شکست خورد. اجرای طرح حکومت نظامی که بر اساس نظریه مشاوران امنیتی و ساواک، بهترین سیاست ممکن جهت برقراری امنیت تلقی می‌شد، نتیجه عکس بخشید و شاه برای یافتن یک راه‌حل فوری و ضربتی برای پایان دادن به اوضاع آشفتنه و انقلابی کشور با صاحب‌نظران امور ایران و کارشناسان داخلی، رایزنی کرد که حاصل این گفت‌وگوها شاه را به این نتیجه رساند که ریشه همه ناراحتی‌ها در توسعه فساد و سوء‌استفاده‌های کلان مادی نهفته است. اما وضعیت کشور، به حدی آشفتو بود که رژیم سخت سردرگم شده و سرانجام امریکا با پیام شفاهی برانسنکی از طریق اردشیر زاهدی. سفیر ایران در امریکا. شاه را باز دیگر به سوی سیاست مشت آهنین متمایل ساخت که نتیجه آن تشکیل کابینه نظامی به رهبری ارتشبد زهاری بود که آن نیز به شکاف میان ارتشیان انجامیده و رژیم پهلوی را در معرض سقوط حتمی قرار داد.

